

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/20/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414205366
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414205366.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Márie Podhorovej a JUDr. Petra Priehodu, v právnej veci navrhovateľky: Q. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XX, G. K., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, konajúci prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Petra Rybára, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o návrhu na zaplatenie sumy 402,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/77/14 - 32 zo dňa 25. 08. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala zaplatenia sumy 402,- Eur s príslušenstvom, zamietol s odôvodnením, že pokiaľ sa navrhovateľka domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od odporcu vo výške 402,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne od 30. 04. 2014 do zaplatenia s poukazom na uzavretú Zmluvu o úvere, ktorá však nespĺňa zákonom stanovené náležitosti a treba ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania v konaní pred súdom odporcom, keďže navrhovateľka návrh podala po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, súd návrh zamietol. Na základe vykonaného dokazovania mal prvostupňový súd za preukázané, že účastníci konania uzavreli dňa 26. 01. 2010 Zmluvu o úvere. Na základe tejto zmluvy odporca poskytol navrhovateľke úver vo výške 350,- Eur a navrhovateľka sa ho zaviazala zaplatiť o sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 346,- Eur, čiže spolu 696,- v dvanástich mesačných splátkach po 58,- Eur, počnúc dňom 20. 02. 2010 na účet veriteľa. Súd konštatoval, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu spotrebiteľského úveru, nakoľko navrhovateľka v čase uzatvárania zmluvy bola fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva, ktorú uzavreli účastníci konania, neobsahuje základné náležitosti; neobsahuje konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov, ani priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. Predmetný úver je preto potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom aj keď náležitosti zmluvy splnené neboli, spotrebiteľská zmluva je platná, pretože spotrebiteľke bol poskytnutý úver, tento aj čerpala, avšak je nutné ho považovať za bezúročný a bez poplatkov. Z prehľadu splátok súd zistil, že navrhovateľka zaplatila dňa 18. 02. 2010, 19. 07. 2010, 19. 07. 2010 zakaždým po 58,- Eur, dňa 02. 08. 2010 zaplatila 56,- Eur, dňa 06. 09. 2010, 08. 10. 2010, 02. 11. 2010 platila vždy po 58,- Eur, dňa 05. 01. 2011 zaplatila 116,- Eur, dňa 07. 02. 2011 zaplatila 58,- Eur a dňa 24. 02. 2011 zaplatila 174,- Eur, spolu zaplatila navrhovateľka odporcovi sumu 752,- Eur. S prihliadnutím na vznesenú

námietku premlčania poukázal na to, že právo na vydanie získaného majetkového bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať v subjektívnej lehote podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj v objektívnej dobe podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniklo, pričom právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, ako aj k tomu, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a v prípade, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ustálil, že na základe vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že navrhovateľka sa skutočne dozvedela o tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia najskôr v januári 2014, podala návrh na súd dňa 05. 05. 2014, čiže návrh bol podaný v čase plynutia subjektívnej lehoty. Z prehľadu splátok je zrejmé, že poslednú splátku, ktorú zaplatila odporcovi vo výške 174,- Eur, zaplatila dňa 24. 02. 2011, ostatné nároky boli zaplatené ešte pred týmto dátumom. Z uvedeného je zrejmé, že návrh navrhovateľka podala na súd po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, keďže tento návrh podala na súd dňa 05. 05. 2014 a keďže sa odporca premlčania dovolal, súd nemohol navrhovateľke žalovanú sumu priznať a z týchto dôvodov návrh zamietol. Poukázal na to, že na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy bolo potrebné aplikovať 3-ročnú premlčaciu dobu podľa Občianskeho zákonníka, keďže pri aplikácii majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Niet dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občiansko-právnej veci, má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, teda 4-ročná premlčacia lehota podľa Obchodného zákonníka. Ďalej ustálil, že sa nestotožnil s tvrdením zástupcu navrhovateľky, že v danej veci išlo zo strany odporcu o úmyselné bezdôvodné obohatenie, a teda plynie 10-ročná objektívna premlčacia doba. V konaní nebolo preukázané, že by sa odporca na úkor navrhovateľky úmyselne obohacoval. Dôvodom bezdôvodného obohatenia mala byť úverová zmluva, ktorá sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov vzhľadom na to, že neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o úvere v zmysle právnej úpravy. Aj keď súd konštatoval, že zmluva o úvere neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, nie je možné len z uvedeného dôvodu konštatovať, že odporca mal úmysel sa obohatiť voči navrhovateľke. Hoci navrhovateľka splátky neplatila v zmysle dohodnutého splátkového kalendára, zo strany odporcu nedošlo k žiadnemu sankcionovaniu navrhovateľky za nedodržanie termínov splátok, ako aj výšok splátok. Zmluva neobsahuje žiadne ustanovenia o zabezpečení záväzku, napríklad zriadenie záložného práva, nie je preto možné prisvedčiť navrhovateľke, že by zo strany odporcu išlo o úmysel na jej úkor sa obohatiť. Tieto skutočnosti zo strany navrhovateľky ničím neboli preukázané. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a hoci odporca mal v konaní úspech, trovy konania si neuplatnil, súd zo spisu nezistil žiadne trovy konania, preto rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie navrhovateľka. V odvolaní uviedla, že v prejednávanom spore ide v celom rozsahu o občiansko-právnu zmluvu, konkrétne o spotrebiteľskú zmluvu upravenú v § 52 až § 60 Občianskeho zákonníka, ako aj osobitným Zákonom č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, s ktorým názorom sa stotožnil aj súd, ktorý zároveň správne uviedol, že právny vzťah podlieha ustanoveniam občianskeho zákonníka o premlčaní, správne uviedol, že otázka premlčania sa riadi tak plynutím subjektívnej, ako objektívnej premlčacej lehoty, pričom za začiatok plynutia subjektívnej lehoty súd správnej určil január 2014, kedy sa navrhovateľka reálne dozvedela o existencii bezdôvodného obohatenia. Navrhovateľka však nesúhlasí s názorom súdu, že nemožno preukázať, že sa odporca bezdôvodne obohacoval úmyselne, a teda nie je možné aplikovať 10-ročnú premlčaciu lehotu. V prípade bezdôvodného obohatenia môže ísť o obohatenie nedbanlivostné alebo úmyselné. V prejednávanom prípade podľa názoru navrhovateľky ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane odporcu s poukazom na to, že odporca aktívne podniká v oblasti poskytovania úverov od 14. 03. 2001. Zmluva bola uzavretá dňa 26. 02. 2010, to znamená po deviatich rokoch podnikania v oblasti poskytovania úverov a za účinnosti zákona č. 129/2010, kedy po celý čas platila zákonná nevyvrátená fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade absencie RPMN. Dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, pričom v tomto smere poukázal na viaceré rozhodnutia súdov SR. Aj v prípade, ak by sa neaplikoval zákon č. 129/2010 Z. z., podľa ustanovenia § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je možné pri finančnej pôžičke dohodnúť úroky, avšak aj v prípade, ak táto výška úrokov nie je priamo zákonom limitovaná, nemožno dohodnúť akúkoľvek výšku úrokov, výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pričom podľa právnej teórie ako i praxe pôjde o takýto stav v prípade, ak dohodnuté úroky presiahnu

úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody. Odmena na úrovni 98,9 % ročne je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, pričom vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je potrebné považovať dohodu o výške odplaty v miere 98,9 % z poskytnutých finančných prostriedkov za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Uviedla, že všetky zmluvy odporcu obsahovali nezákonné úroky, a preto sa nemôže dovolávať toho, že by k tej-ktorej zmluve o bezdôvodnom obohatení nevedel. V čase uzavretia zmlúv s navrhovateľkou mal odporca uzavretých už viac ako 250 000 zmlúv tohto typu. Aj z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že odporca už uzavrel niekoľko tisíc takýchto zmlúv, čo svedčí len o tom, že nemôže ísť o nedbanlivosť, nakoľko všetky jeho zmluvy neobsahujú podstatné náležitosti, resp. obsahujú úroky v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedeného vyplýva, že na strane odporcu išlo o jasný úmysel získať bezdôvodné obohatenie aj z týchto zmlúv, a preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný nie je. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu, uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 402,- Eur s príslušenstvom, a to s 8,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,- Eur od 30. 04. 2014 do zaplataenia a trovy konania.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že sa nestotožňuje s názormi navrhovateľky uvedenými v odvolaní, v plnom rozsahu sa prikláňa k názorom súdu, ktoré sú obsiahnuté v rozsudku č. k. 5C/77/2014 zo dňa 25. 08. 2014. Prvostupňový súd vec správne posúdil, riadne zistil skutkový stav a dospel k správnym skutkovým zisteniam. Zdôraznil, že nárok navrhovateľky je premlčaný v objektívnej 3-ročnej lehote. Nesúhlasí s názorom navrhovateľky, že by sa odporca mal údajne úmyselne bezdôvodne obohatiť. Navrhovateľka vo svojom vyjadrení nijako nepreukázala úmyselné konanie odporcu. Podľa názoru odporcu úmyselné konanie je potrebné jednoznačne preukázať, avšak akýkoľvek dôkaz o úmysle odporcu vo vyjadrení navrhovateľky absentuje. Toto tvrdenie preto považuje za irelevantné. Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Zb. platí, že o všetkom, čo bolo v zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známe každému, koho sa to týka. Aj o navrhovateľke teda platí, že v čase, keď uzatvárala zmluvu o úvere, vedela v zmysle uvedenej domnienky, že úver je bezúročný, a preto nemusela odporcovi úroky a poplatky platiť. Ak tak urobila, vyvracia to tvrdenie navrhovateľky o úmysle odporcu získať bezdôvodné obohatenie. Poukázal na rozhodnutia súdov, ktoré sa s úmyselným bezdôvodným obohatením v obdobných veciach už zaoberali. Ďalej uviedol, že aj v prípade, keby sa súd priklonil k argumentom navrhovateľky, navrhovateľka zachovanie subjektívnej premlčacej lehoty nijakým spôsobom nepreukázala. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. platí, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj s jeho dôvodmi, ktoré sú zrozumiteľné, presvedčivé a jasné. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k názoru, že okresný súd z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, ktorým sa navrhovateľka domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Námietky navrhovateľky uvedené v odvolaní smerujúce k nesprávnemu posúdeniu objektívnej premlčacej lehoty, ktorá podľa názoru navrhovateľky je 10-ročná vzhľadom k tomu, že u odporcu sa jedná o úmyselné bezdôvodné obohatenie, nepovažuje odvolací súd za prijateľné, pretože s námietkami, ktoré navrhovateľka v odvolaní uviedla, sa okresný súd náležite vysporiadal, čo vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Navrhovateľka vo svojom odvolaní neuviedla žiadnu podstatnú skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesno-právnom postupe prvostupňového súdu alebo o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia. Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 132 O. s. p. správne a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd sa s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu stotožňuje a na tieto v podrobnostiach odkazuje. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia a k najzásadnejšej námietke uvedenej navrhovateľkou v odvolaní odvolací súd uvádza, že aj odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného

súdu, ktorý spočíva v tom, že nárok navrhovateľky je premlčaný z dôvodu uplynutia objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty, a preto ho súd navrhovateľke nemohol priznať, v dôsledku čoho návrh navrhovateľky zamietol. V 10-ročnej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu nie sú splnené a platí 3-ročná objektívna premlčacia doba aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou, pričom však navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že by odporca mal úmysel k bezdôvodnému obohateniu sa vo vzťahu k plneniu vyplývajúcej zo zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania a že by tento úmysel existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. V konkrétnom prejednávanej prípadе navrhovateľka už v čase uzavretia úverovej zmluvy bola oboznámená s výškou úveru, zaviazala sa tento úver zaplatiť veriteľovi o sumu zvýšenú o 346,- Eur, celkovo sa zaviazala zaplatiť čiastku 696,- Eur v dvanástich mesačných splátkach po 58,- Eur počnúc dňom 20.02.2010. Dohodnuté splátky navrhovateľka (aj keď nepravidelne) plnila a úver v zmysle toho aj splatila. Súd uvádza, že k preukázaniu úmyslu na strane odporcu nepostačuje len tvrdenie, že odporca v čase uzavretia zmluvy neuviedol do zmluvy RPMN a dohodnuté úroky boli aj v rozpore s dobrými mravmi s prihliadnutím na ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľka mala možnosť nedovolené poplatky nezaplatiť. Okresný súd nie je viazaný rozhodnutím vydaným iným súdom, na ktoré rozhodnutia navrhovateľka v odvolaní poukázala, okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vyjadril svoj právny názor, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Odvolací súd poukazuje na to, že až v konaní o návrhu navrhovateľky, ktorým sa domáhala zaplata sumy 402,- Eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, súd konštatoval, že zmluva o úvere, ktorú uzavreli účastníci konania a ktorá bola predmetom posúdenia okresným súdom, je zmluvou, ktorú je potrebné považovať za zmluvu, z ktorej vyplýva povinnosť zaplatiť poskytnutý úver bez poplatkov s prihliadnutím na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z., § 4 ods. 3, pričom súd správne konštatoval, že poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd poukazuje na to, že len všeobecný súd môže zodpovedať v občianskom právnom konaní otázku, či v prejednávanej veci došlo alebo nedošlo k bezdôvodnému obohateniu a až následne môže posúdiť otázku premlčania tohto nároku. Súd je teda oprávnený na zodpovedanie otázky, či konkrétnu zmluvu o úvere možno alebo nemožno považovať za zmluvu bezúročnú a bez poplatkov, a to v dôsledku vykonaného dokazovania a posúdenia konkrétnej zmluvy. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v konaní súdnej veci nebolo preukázané, že by sa odporca úmyselne bezdôvodne obohatil. Z tohto dôvodu bolo potrebné s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania posudzovať objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia v trvaní troch rokov tak, ako správne vykonal právne posúdenie prvostupňový súd. Úmyselné bezdôvodné obohatenie nebolo v konaní preukázané ani s prihliadnutím na hore citované ustanovenie zákona č. 258/2001 Z. z. a tiež ani s prihliadnutím na tvrdené konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka.

Na záver odvolací súd poukazuje na to, že základným inštitútom premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov tak, aby v primeraných dobách svoje práva (nároky) uplatnili a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabráňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nárok nemôže priznať aplikujúc ustanovenie § 100 ods. 1, tretia veta Občianskeho zákonníka.

Z dôvodu vecnej správnosti rozsudku prvostupňového súdu odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu z hore uvedených dôvodov potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p., aplikujúc ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. Úspešným účastníkom odvolacieho konania bol odporca, tento si však trovy odvolacieho konania neuplatnil, pričom o trovách konania súd v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 O. s. p. rozhoduje na návrh a z týchto dôvodov preto odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.